

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus IX. De beneficiis reservatis in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

pars sub toto; non autem quando *minus* constituit diversam speciem ab eo, quod est majus. Hoc quidem rectè dicitur, at unde habeatur, quòd *dimidia* præbenda non contineatur sub *integra*, tanquam pars sub toto, & constituat *diversam speciem à toto*, non assignant. Videtur igitur dicendum, eas regulas procedere, ubi juris dispositio in contrarium non obviat; at in hoc casu est talis dispositio juris, ut præbenda *dimidia* non veniat in mandatis sub nomine *integra*.

519 Not. 9. si Episcopus in Ecclesia sua Cathedrali simul obtineat præbendam Canonicalem, licet Canonicus non sit; eam non venire sub mandato alicui providendi in ea Ecclesia de præbenda Canonicali, proximè vacatura alteri non debita, licet illa proximè vacet, per c. *Cum in Ecclesia*, 25. h. t. in 6. ibi: *per præfatum mandatum non intelligitur derogari, ut futurus Episcopus præbendam careat.*

Not. 10. Xenodochia, hospitalia, & similia loca, licet habeant Ecclesias, vel Capellas etiam cum fundatione reddituum, & aliis juribus spiritualibus (v. g. decimarum, coemeterii &c.) non venire sub mandatis providendi Clerico, nisi ex primantur, per Clement. 2. h. t. cum deputata non sint pro Clericis, ut eis in titulum conferantur.

Not. 11. In mandato providendi de beneficio pertinente ad collationem *Episcopi, etiam exempti*, vel eo Superioris, non venire beneficium, quod ex negligentia Episcopi *devolutum est ad Capitulum*, secus, si devolutum sit ad Episcopum, ex negligentia Capituli, vel aliorum, per Clementin. *si de beneficio*, 5. h. t.

520 Præter hæc, quæstio est, quando mandata Apostolica de providendo fortiantur effectum? 2. quo tempore verificari debeant præces? 3. quando habitas subiecti 4. quis præferri debeat ex pluribus habentibus diversa mandata de providendo sibi in eadem Ecclesia? 5. quale beneficium conferendum ex mandato providendi alicui de hoc, vel illo? 12. remissivè, nam ad 1. constat à n. 508. ad 2. à n. & 3. à n. 491. Ad 4. ex lib. 1. tit. 3. ad 5. 12. ex c. *Mandato*. 10. h. t. in 6. ubi Bonifacius VIII. sic loquitur: *mandato nostro*, sub ea forma tibi directo, ut alicui provideas de beneficio *ad collationem tu-*

am, vel alterius pertinente, de beneficio, *quod primo vocabis* (sive ad tuam, sive ad illius collationem pertinuerit) ei, pro quo scribitur, *providere debebis*: Si verò plura beneficia ad tuam & illius collationem forsàn spectantia simul vacent, tunc scripturæ ordinem servare habebis, ut illi solùm provideas de illo beneficio, quod ad te noscitur pertinere.

Not. 12. ex mandatis Apostolicis circa beneficiorum collationes, quædam esse *provisionalia*, quædam, *executoria*; & illa esse de beneficiis proximè vacaturis, vel de vacantibus, & hæc, vel ipse Papa confert, & *in forma gratiosa*, sic tamen, ut alicui mandetur executio, nimirum inducendo illum in ejus possessionem; vel *in forma dignum*, quo alicui committitur beneficii vacantis collatio, si dignum repererit, & is, cui directè collationem ejus commisit, intra tempus præscriptum non conferat.

Quoniam autem frequenter in hac materia mentio fit de *data* rescripti, vel mandati præsertim, ubi plures concurrunt super eodem beneficio mandatis à Sede Apostolica absentis, ea, quæ ad *datam*, ac ejus notitiam pertinent, videri possunt l. 1. tit. 3. à n. 1394. Cæterùm, qualiter rescripta vitentur obreptione: vel subreptione: dictum est ibidem à n. 1407. ubi etiam à n. 1474. de interpretatione rescripti, & à n. 1491. de variis rescriptorum clausulis, à n. 1558. de executione, usu, & abusu rescriptum eorumque pœnis, à n. 1584. de illorum derogatione & revocatione.

ARTICULUS IX.

De beneficiis reservatis in genere.

IN præmissis n. 374. diximus, reservatio- nem beneficii nihil aliud esse, quàm, cum ejus provisionem Pontifex ad se avocet, adimendo Collatoribus aliis facultatem de illo providendi; & hanc reservationem aliam esse *generalem*; aliam *specialem*; aliam, *clausam in corpore juris*; aliam, *extra illud*: reservationes porò clausas in corpore juris à nonnullis dividi in quinque classes; aliis negantibus reservationes contentas in Extravagantibus pertinere ad clausas in corpore juris, quibus positas.

Quæstio est, an idem sit, beneficium vacare

vacare apud *Sedem Apostolicam*, & *vacare in Curia Romana*? quæ questio propter mentionem de hoc in seqq. præmittenda est. In hac quaestione divisi sunt Doctores. Nam aliqui volunt, (ut rectè notat Castropalaus p. 1. tr. 13. D. 2. p. 16.) quòd *Sedes Apostolica* ibi esse censetur, ubi Pontifex, & Curia, seu Cancellaria Apostolica residet, hoc est, permanentem habitationem habet, alii e contra volunt, tunc beneficia propriè *vacare apud Sedem Apostolicam & in Curia*, quando eorum reservatio clauditur in corpore juris, & eorum vacatio contingit in Curia Romana per obitum Beneficiati; ubi autem per Extravagantes inducitur eorum reservatio, ac eorum vacatio contingit extra Curiam in partibus, dici tantum *latè*, ac minus propriè *vacare in Curia*; sic P. Ludovicus Engel l. 3. decret. tit. 5. n. 9. quin. 11. dictum Innocentii in c. *Ego*, de Jurejurando: quòd *ubi Papa est, ibi Roma, & Curia sit*, juxta Covarr. intelligit, si Papa ibi sit cum suis Auditoriis, seu Cancellaria, & Tribunalibus, ac Officialibus suis, quos ad regimen Ecclesiæ adhibet, quibus positus:

524 Not. 1. *Sedem Apostolicam* censi esse ibi, ubi Pontifex residet, & assistit, Ecclesiam gubernaturus; 2. *Curiam Romanam* ac *Sedem Apostolicam*, hic pro eodem sumi, ut vult Castropalaus p. 1. tr. 13. D. 2. p. 16. Nomine autem *Curialium*, venire familiares, servientes Pontifici, & Cardinalibus, ut sunt Judices, Notarii, Advocati, & Solicitatores Curie Romanæ, per quos scilicet literarum Apostolicarum, & aliarum causarum audientia, & expeditio contingit. Hinc colliges, propriè loquendo juxta c. *Licet* & c. *presenti*, de præbend. in 6. beneficium tunc solum vacare *apud Sedem Apostolicam*, si vacet in loco, ubi residet (hoc est, permanentem habitationem habet) Pontifex, & Curia, seu Cancellaria Apostolica, adeoque, non ibi, ubi Pontifex *transcuntes* est, cum, vel *sine* Curia. Nam *Sedes Apostolica* ibi esse censetur, ubi Cancellaria existit, & Pontifex residet, seu domicilium habet; quod non fit, ubi *transcuntes* est, sic Castropalaus cit. n. 4. adeoque per prædictos Canones solum beneficium vacans Romæ, ubi Cancellaria existit, & Pontifex domicilium habet, reservatum esse.

Dixi per prædictos Canones. Nam postea Paulus III. & Clemens VIII, ut videri potest, ut videri potest, apud Castropalaum cit. hanc reservationem extendit, ut beneficium vacans ibi Pontifex est etiam solum *transcuntes*, censetur vacans apud *Sedem Apostolicam* eodem modo, ac sicut Pontifex existeret Romæ, vacaret, quia eorum, qui suam Sanctitatem sequerentur, & eorum qui in Urbe remanerent, una tantum Romana Curia, & non dua existunt; atque adeo, ibi, ubi Papa existit, censi Curiam *in Capite*; alibi verò Curiam, *in Corpore*.

Not. 2. Beneficium *vacare* nihil aliud 525 esse, quam destitui possessore. Hinc quando contingit beneficium aliquod destitui possessore *in eo loco*, ubi Pontifex cum sua Curia residet, vacare dicitur apud *Sedem Apostolicam*. Et hoc sensu beneficium *vacare apud Sedem Apostolicam* nunc, Intelligi debet in c. *Licet*; & c. *Presenti* de præbend. in 6. Ex quo colliges, juxta citatos Canones beneficium non vacare, esto Beneficiatus ibi moriatur, atque adeo Beneficium possessore destituatur, ubi Pontifex est, cum, vel *sine* Curia, solum *transcuntes*, sic Castropalaus cit. n. 4. dixi juxta citatos Canones. Secus tamen est post decretum Pauli III. & Clem. VIII. ut dictum est num. præced. atque adeo juxta illos Canones noviter extensos.

Not. 3. in c. *Licet* 2. de præbend. in 526 6. reservari *Ecclesias, dignitates, Personatus, & beneficia vacantia apud Sedem Apostolicam*, quin exprimat: *modum vacandi*; cum tamen beneficia Ecclesiastica variis modis *vacare* contingat, ut morte, renuntiatione, translatione, vel depositione Beneficiati. Et ideo Bonifacius VIII. dictam constitutionem in c. *Licet*, per novam constitutionem, quæ habetur c. *Presenti* de Præbend. in 6. in pluribus declaravit: ut dicemus in seqq. his præmissis.

ARTICULUS. X.

De reservationibus clausis in corpore juris.

PRIMA reservatio extat in c. *Licet* 2. 527 de præbendis in 6. quam fecit Clemens III. vel, ut alii volunt IV. ubi sic loqui-